

Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΥ – ΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑ ΧΩΡΙΣ ΤΙΜΩΡΙΑ

Ο Ελληνικός ιππόδρομος έζησε από το 1926 ως το 2024.

Το πρωινό της 31ης Ιανουαρίου του 2024 έπεσαν οι τίτλοι τέλους, από τον ΟΠΑΠ, που φαίνεται να είναι και οριστικοί.

Μιά λιτή ανακοίνωση βγήκε “τερματίζονται οι Ελληνικές ιπποδρομίες”, τα ριπλές της προηγούμενης ημέρας έμειναν μισοτελειωμένα, προπονητές- αναβάτες και άλογα υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις εγκαταστάσεις του ιπποδρόμου.

Ήταν μία ένδοξη ιστορία 100 χρόνων. Τα εγκαίνια τα έκανε ο Ελευθέριος Βενιζέλος το 1926 στο Φαληρικό Δέλτα. Για λίγο σταμάτησε ο ιππόδρομος το 1941 όταν οι Γερμανοί κατακτητές έκαναν επίταξη των εγκαταστάσεων και τις χρησιμοποίησαν σαν αποθήκες πυρομαχικών, με την απελευθέρωση όμως οι ιπποδρομίες ξεκίνησαν και πάλι.

Στη συνέχεια και μέχρι το 1959 ο ιππόδρομος ήταν το μοναδικό είδος αθλητικού στοιχηματισμού. Το 1959 ο ΟΠΑΠ ξεκίνησε το ΠΡΟΠΟ αλλά και πάλι ο ιππόδρομος ήταν το μοναδικό είδος που προσέφερε την πιθανότητα άμεσης νίκης στους στοιχηματίζοντας.

Τελικά το 2000 βγήκε το ανταγωνιστικό ποδοσφαιρικό “πάμε στοίχημα” του ΟΠΑΠ

ΚΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Το 1997 ήταν ίσως η χρονιά που ξεκίνησε το κακό.

Μετά την ανάθεση των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 στην Αθήνα, πάρθηκε η απόφαση να φύγει ο ιππόδρομος από το Φάληρο, την επόμενη κιόλας μέρα μετά από το ιστορικό “the city is Athens” του Αντόνιο Σάμαρανκ, για να γίνουν πέριξ του χώρου αυτού κάποιες ανακαινίσεις που είχαν σχέση με τους αγώνες.

Η νέα τοποθεσία θα ήταν το Μαρκόπουλο Αττικής, 36 χιλιόμετρα μακριά από την Αθήνα.

Δυστυχώς κανένας δεν αντέδρασε αλλά και δύσκολα θα μπορούσε να αντιδράσει σ' εκείνη τη φάση αφού δεν φαινόταν να υπάρχουν άλλες επιλογές.

Μία περίπτωση μπορεί να ήταν το Ελληνικό αλλά, φαινομενικά τουλάχιστον, δεν γινόταν. Οι αρμόδιοι της κρατικής διοίκησης του

ιπποδρόμου μας διαβεβαίωναν ότι το Μαρκόπουλο θα ήταν έτοιμο το 1999 και θα έτρεχαν τα άλογα, ενώ το αεροδρόμιο του Ελληνικού ήταν προγραμματισμένο να εγκαταλειφθεί το 2001.

Φυσικά κανένας ιππόδρομος Μαρκόπουλου δεν ήταν έτοιμος το 1999 -το 2003 ξεκίνησε τελικά- αλλά με αυτό το τέχνασμα αποφεύχθηκαν οι όποιες διαμαρτυρίες ...

Ήθελε η τότε κυβέρνηση Σημίτη το Μαρκόπουλο πάσει θυσία και η διορισμένη κρατική διοίκηση ήθελε κι αυτή το ίδιο.

Αυτή η ιστορία είναι ένα κλασικό παράδειγμα αποτυχίας του κρατικού παρεμβατισμού.

Αν ο ιππόδρομος ήταν ιδιωτικός αυτοί που θα τον είχαν θα πολεμούσαν με κάθε τρόπο την απόφαση να τους στείλουν στην εξορία.

Αλλά η κρατικοδίαιτη διοίκηση συναίνεσε χωρίς καμία αντίρρηση.

Όχι μόνο αυτό αλλά: Αφ' ενός δέχτηκε να εγκαταλείψει το Φάληρο χωρίς καμία αποζημίωση και αφ' ετέρου να χρεωθεί ο κρατικός οργανισμός ιπποδρομιών εξ ολοκλήρου το κόστος για την κατασκευή του

Μαρκόπουλου, που ανήλθε σε 250 εκατομμύρια ευρώ τελικά.

Γιατί έτσι ; Γιατί οι διοικούντες-κομματικά στελέχη ενδιαφερόντουσαν μόνο για την ανέλιξη τους στο κόμμα, δημαρχίες, βουλευτικές έδρες. Για τη βιομηχανία που διοικούσαν αδιαφορούσαν πλήρως !

Το Μαρκόπουλο αποδείχτηκε ένα "white elephant" τελικά.

Οι 3000 περίπου καθημερινοί επισκέπτες του Φαλήρου έγιναν μόλις 300 από την πρώτη μέρα.

Αιτία φυσικά η απόσταση, ναύλα, διόδια.

Στο Φάληρο πολλές φορές σκεφτόμαστε να μην πάμε στις ιπποδρομίες - λόγω του καιρού π.χ.- και τελικά πηγαίναμε. Στο Μαρκόπουλο πολλές φορές σκεφτόμαστε να πάμε και μιά απρόοπτη μικροκαθυστέρηση μας έκανε να το ματαιώσουμε !

Η πρώτη πενταετία μετά από την μετακόμιση στο Μαρκόπουλο πάντως κύλησε σχετικά ομαλά.

Από το 2003 ως το 2008 το ιπποδρομιακό στοιχημα παιζόταν κυρίως στα πρακτορεία και δεν φαινόταν να υπάρχει πρόβλημα, αφού ο τζίρος διετηρείτο σε καλά επίπεδα.

Όμως τα γράμματα ήταν στον τοίχο !

Χωρίς εύκολη πρόσβαση στο ιπποδρόμιο ο πληθυσμός των φιλίππων δεν ανανεωνόταν. Και δεν ήταν μεγάλος αυτός ο πληθυσμός – ποτέ δεν ήταν.

Το έτος 2002 που ήταν μία πολύ καλή χρονιά για τον ιππόδρομο είχαμε υπολογίσει περίπου 25,000 κάνοντας ένα πανελλαδικό γκάλοπ.

Για να βγαίνουν οι τζίροι της εποχής εκείνης έπρεπε όλοι αυτοί να παίζουν κατά μέσον όρο 100 ευρώ την ιπποδρομιακή ημέρα, αλλά σαν πληθυσμός ήταν μόνο 25.000. Πρόκειται για μικρό αριθμό.

Γιατί αυτό ; Ο λόγος είναι ότι είναι δύσκολο να μάθει κανείς να παίζει ιππόδρομο.

Οι αποδόσεις τότε ήταν καλές γι αυτούς που κέρδιζαν αλλά η εκμάθηση ήταν δύσκολη.

Επίσης βιβλία δεν υπήρχαν. Περιοδικά-form books για τις καθημερινές ιπποδρομίες υπήρχαν αλλά βιβλία εκμάθησης κανένα.

Η διοίκηση αλλά και οι εκδότες των περιοδικών αδιαφορούσαν αν και αυτό ήταν μία σημαντική έλλειψη.

Πάτως όλοι έδειχναν ικανοποιημένοι εκείνη τη σύντομη σχετικά χρονική περίοδο.

Για την επέκταση της αγοράς του ιπποδρομιακού στοιχήματος αδιαφορούσαν – μάλιστα δεν έδιναν άδειες για περισσότερα πρακτορεία-σημεία πώλησης.

Αλλά και δεν έβλεπαν την γιγάντωση του προκαθορισμένου ποδοσφαιρικού στοιχήματος που συντελείτο ταυτόχρονα.

Όποιος θέλει μπορεί να παίζει και τα δύο μας έλεγαν !

Μάλιστα, με τι λεφτά και με τι διαθέσιμο χρόνο όμως ; Πως ;

Τελικά το καλοκαίρι του 2009 εμφανίστηκε το πρώτο μεγάλο κρακ.

Ο τζίρος από 2,5 εκατομμύρια ευρώ την ιπποδρομιακή έπεσε στα 1.8.

Η ζημιά ήταν σημαντική και αναγκαστικά τα άλογα λιγόστεψαν και οι ιπποδρομιακές ημερίδες μειώθηκαν από τρεις την εβδομάδα σε δύο.

Όμως τα χειρότερα δεν είχαν έλθει ακόμα ...

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το φθινόπωρο του 2009 άρχισε η μεγάλη Ελληνική οικονομική κρίση. Ακολούθησαν τα μνημόνια, οι έκτακτες φορολογίες και αναπόφευκτα ο αντίκτυπος στον ιππόδρομο ήταν άμεσος.

Τα 1.8 εκατομμύρια ευρώ τζίρος του 2009 έγιναν σταδιακά 1.4, 0.8, 0.6 και τελικά 0.3 – ήτοι 300,000 ευρώ ανά ημερίδα.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να πούμε ότι η Ελληνική κρίση δεν ήταν μόνο έλλειψη ρευστού, φτωχοποίηση. Ήταν ταυτόχρονα και μία μεγάλη επιχείρηση κινδυνολογίας (fear project). Διότι όλοι φοβόμαστε ότι τα πράγματα θα γινόντουσαν πολύ χειρότερα από ότι έγιναν τελικά.

Επόμενο ήταν να πληγεί και ο Ελληνικός ιππόδρομος.

Όμως είναι γεγονός ότι το ποδοσφαιρικό στοίχημα του ΟΠΑΠ δεν έπαθε την ίδια ζημιά. 25% πτώση ανακοίνωσε εκείνα τα χρόνια ο ΟΠΑΠ – μακράν από το 85% πτώση που είχε ο ιππόδρομος.

Το συμπέρασμα ήταν ότι το πρόβλημα ήταν “πολυπαραμετρικό”.

Ποιές ήταν όμως αυτές οι “πολλές παράμετροι” ;

Εδώ θα τις αναλύσουμε μία-μία.

1ον) Το προκαθορισμένο ποδοσφαιρικό στοίχημα

Αυτό ξεκίνησε στην Ελλάδα δειλά-δειλά και μάλλον παράνομα το 1994. Αφορμή η παρουσία της εθνικής ομάδος ποδοσφαίρου στο μουντιάλ των ΗΠΑ.

Ο ΟΠΑΠ δεν είχε τότε τις δυνατότητες να διοργανώσει στοίχημα και έτσι το ξεκίνησαν διάφοροι ημιπαράνομοι ιδιώτες.

Από το 1994 και μέχρι το 2000 ο ΟΠΑΠ ετοιμαζόταν να φτιάξει το δικό του (σ.σ. το “πάμε στοίχημα” που ξεκίνησε τελικά τον Απρίλιο του 2000), οι παράνομοι-ημιπαράνομοι συνέχιζαν αλλά εμφανίστηκε και το ιντερνετικό στοίχημα, που ήταν ακόμα εντελώς ελεύθερο και όχι ελεγχόμενο όπως σήμερα.

Αυτό έκανε μεγάλη ζημιά στις ιπποδρομίες και κανένας δεν σκεφτόταν πως να κάνει το ιπποδρομιακό στοίχημα πιο ελκυστικό ή να το επεκτείνει.

Πέρασαν όμως δέκα χρόνια μέχρι να γίνει φανερό τι συνέβαινε.

2ον) Η οικονομική κρίση

Η οικονομική κρίση από το 2009 ως το 2019 είχε βέβαια πολύ σοβαρές επιπτώσεις στον ιππόδρομο, όπως και σε κάθε τι.

3ον) Το Μαρκόπουλο

Το Μαρκόπουλο είναι ένα εξαιρετικό συγκρότημα, μοντέλο αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και ... φιάσκο, μεγάλο μάλιστα λόγω της αποστάσεως του από την Αθήνα. Αναφερθήκαμε και προηγουμένως.

4ον) Έξτρα γκανιότες-φόροι

Αυτά τα είδαμε στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης βασικά. Απομάκρυναν κόσμο από το ιπποδρομιακό στοίχημα.

Ακούγαμε από παλιά τους διάφορους φορομπήχτες να λένε "αυξήστε την γκανιότα στον ιππόδρομο – δεν θα διαμαρτυρηθεί κανένας".

Είχαν δίκιο ενώ όσοι πίστευαν το αντίθετο είχαν άδικο, Ελάχιστες διαμαρτυρίες αλλά και μερικοί δεν το έμαθαν καν (όταν υξάνοντο οι φορο-γκανιότες). Αλλά ... τη ζημιά την καταλάβαιναν τα πορτοφόλια των παικτών – και δεν ξεγελιούνται αυτά.

Πότε οι φορομπήχτες σ' αυτή τη χώρα θα καταλάβουν ότι επιτρέπεται και επιβάλλεται να φορολογούμε το κέρδος αλλά όχι τη χασούρα. Φορολογείς τη χασούρα ; Χάνεις τον πελάτη, ευημερούν τα ποσοστά επί τοις εκατό αλλά πολλαπλασιάζονται επί το μηδέν. Είναι τιμωρητικός φόρος.

5ον) Εκτός ιντερνέτ

Το Ελληνικό αμοιβαίο ιπποδρομιακό στοίχημα είναι το μοναδικό στον κόσμο χωρίς ιντερνετική πλατφόρμα στοιχήματος Το κόστος είναι 5εκατομμύρια ευρώ για την εγκατάσταση ενός συστήματος ADW (advanced deposit wagering). Δεν δικαιολογείται όμως να μην υπάρχει όταν εδώ και χρόνια, από το 2010 και μετά, οι πάντες και τα πάντα συναλλάσσονται διαδικτυακά.

Αξιολογείστε όπως θέλετε τα παραπάνω (1) έως (5) και δώστε ότι ειδικό βάρος νομίζετε στο καθένα. Αναντίρρητα όμως είναι "συνταγές για καταστροφή". Χάνεται ο κόσμος του ιπποδρόμου και κατ' απόλυτο συνεπαγωγή χάνονται και τα κίνητρα να επενδύσει κανείς στις ιπποδρομίες αγοράζοντας άλογα.

Η ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΚΑΟΥΤ

Το έτος 2011 αποφασίστηκε η ιδιωτικοποίηση του ιπποδρόμου.

Η κρατική εταιρεία κρίθηκε παθολόγος (unsolvent) και μπήκε στο ΤΑΙΠΕΔ για εκκαθάριση.

Λίγο πιά πριν, το 2010, αποφασίστηκε να γίνεται στοίχημα και και σε ξένες ιπποδρομίες και έγιναν και οι σχετικές συμφωνίες με ξένα τηλεοπτικά κανάλια. Αυτές οι ιπποδρομίες ήταν από Γαλλία, Αγγλία, Νότιο Αφρική, και βοηθούσαν κάπως οικονομικά την εταιρεία.

Το ΤΑΙΠΕΔ είναι γεγονός ότι αδίκησε τον ιππόδρομο.

Τα χρέη της κρατικής εταιρείας (ΟΔΙΕ) ήταν τα έξοδα που είχε αναλάβει η ίδια για το Μαρκόπουλο. Αλλά για την εγκατάλειψη του Δέλτα δεν δόθηκε καμία αποζημίωση, συν ότι η μεταφορά στο Μαρκόπουλο συνιστούσε υποβάθμιση – όπως παραδεχόνταν πιά όλοι.

Αρχικά εμφανίστηκε σαν ενδιαφερόμενη η Γαλλική ιπποδρομιακή εταιρεία PMU (paris mutuel urbaine) και όλοι περίμεναν ο Ελληνικός ιππόδρομος να καταλήξει στους Γάλλους.

Όμω το ΤΑΙΠΕΔ επέβαλε ένα πολύ δυσμενή όρο.

Όποιος έπαιρνε τον ιππόδρομο θα έπρεπε να καταβάλει ένα ετήσιο ενοίκιο ανερχόμενο σε 1.8 εκατομμύρια ευρώ – χρηματικό ποσό που ήταν υπέρογκο σε σχέση με τους τζίρους από το 2011-12 και μετά. Οι Γάλλοι απεχώρησαν.

Τελικά στον πλειοδοτικό διαγωνισμό επεκράτησε η INTRALOT του Σωκράτη Κόκκαλη προσφέροντας 10 εκατομμύρια ευρώ και αποδεχόμενη το ενοίκιο.

Λίγο πριν όμως κατακυρωθεί ο ιππόδρομος στον Κόκκαλη εμφανίστηκε ο ιδιωτικοποιημένος πλέον από το 2013 ΟΠΑΠ και προσέφερε 40

εκατομμύρια, αποδεχόμενος κι αυτός το ενοίκιο. Αυτά έγιναν τον Αύγουστο του 2014 και παρ' όλο που ήταν εκπρόθεσμη η προσφορά του ΟΠΑΠ με κάποιο νομικό τέχνασμα έγινε δεκτή και ο ιππόδρομος κατέληξε στον ΟΠΑΠ.

Ήταν μία υπόθεση μυστήριο.

Γιατί ο ΟΠΑΠ να μην μπει στο διαγωνισμό εμπρόθεσμα ;

Πιθανόν δεν μπήκε γιατί δεν ήξερε ότι η ΡΜΥ δεν θα κάνει προσφορά και δεν ήθελε να ανταγωνισθεί την ΡΜΥ.

Γιατί να δώσει τα τετραπλάσια εν μέσω οικονομικής κρίσης που δεν προοιωνίζε μεγάλα κέρδη ;

Σ' αυτό ξέρουμε την απάντηση.

Ήθελε να εκτοπίσει τον Κόκκαλη από το χώρο των τυχερών παιχνιδιών και τελικά τον έδιωξε και από συνεργάτη στο "πάμε στοίχημα".

Ο ΟΠΑΠ ξεκίνησε να λειτουργεί τον ιππόδρομο τον Ιανουάριο του 2016 αλλά βελτίωση δεν υπήρξε. Κυριότερος λόγος ήταν το ενοίκιο, τα 1.8 εκατομμύρια.

Δεν έβγαιναν αυτά τα λεφτά από εισπράξεις των Ελληνικών ιπποδρομιών σε καμία περίπτωση ενώ πάρα πολύ οριακά μπορεί να έβγαινε η νέα εταιρεία στο συν από το άθροισμα Ελληνικών και ξένων ιπποδρομιών. Ο ΟΠΑΠ έκανε προσπάθειες στη συνέχεια να απαλλαγεί από το ενοίκιο αλλά όλες αυτές οι προσπάθειες προσέκρουαν στο ΤΑΙΠΕΔ που δεν υποχωρούσε με τίποτα.

Έτσι για οκτώ χρόνια (2016-24) είχαμε υποβαθμισμένες ιπποδρομίες, πολύ μικρές έως αποθαρρυντικές αποδόσεις για να ασχοληθεί κανείς παικτικά, άλογα που λιγόστευαν συνέχεια.

Ο ΟΠΑΠ ιντερνετικό στοίχημα δεν έβαλε ενώ και τις ξένες ιπποδρομίες τις διαχειρίστηκε με λάθος τρόπο με αποτέλεσμα να μην ασχολείται κανένας πιά μ' αυτές !

Τελικά στις 31 Ιανουαρίου του 2024 σταμάτησε τις Ελληνικές ιπποδρομίες ξαφνικά, με μία λιτή ανακοίνωση.

Κράτησε όμως τις ξένες, σκανδαλωδώς. Αυτές είχαν εισαχθεί το 2010 για να ενισχυθεί ο Ελληνικός ιππόδρομος οικονομικά και όχι για χατήρι του ΟΠΑΠ !

ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΟΚΑΟΥΤ

Θύελλα διαμαρτυριών ξέσπασε μετά από το λοκάουτ.

Όμως η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν έδειξε καμία συμπάθεια. Ακούσαμε δηλώσεις υπουργών όπως:

- μόνο 40 είναι αυτοί που θα χάσουν τη δουλειά τους, ενώ ήταν δεκαπλάσιοι και πλέον αυτοί που έμειναν χωρίς δουλειά
- ιππόδρομος δεν είναι άθλημα
- ψεύτικες ιστορίες από κατευθυνόμενους δημοσιογράφους (όλα τα έκαναν ... τέλεια οι πασοκο-συριζο-νδ κυβερνήσεις και έφταιγε ο λαός του ιπποδρόμου).

Καμία συμπάθεια που μας στέρησαν το αγαπημένο μας παιχνίδι, μόνο σκαιοτήτα.

Τελικά το ΤΑΙΠΕΔ έβγαλε το Μαρκόπουλο στο σφυρί για 30 εκατομμύρια ευρώ. Δύο διαγωνισμοί απέτυχαν, απέβησαν άγονοι.

Την τρίτη φορά αγόραστηκε το ακίνητο από την η Κυπριακή ΟΝΕΤΑΝΑ, ένα κονσόρτιουμ του οποίου ηγούνται οι κ.κ. Μελισσανίδης και Μυτιληναίος. Ιπποδρομιάνθρωποι και οι δύο (περισσότερο ο δεύτερος) αλλά μετά από την αγορά τον Μάρτιο του 2025 δεν έχουν κάνει ούτε μία δήλωση.

Τι θα το κάνουν το Μαρκόπουλο και πότε ;

Πλήρωσαν 20 εκατομμύρια για να το πάρουν. Γιατί πλήρωσαν είκοσι ; Το ΤΑΙΠΕΔ θα έπεφτε στα 15 αν άφηναν να περάσει και ο τρίτος διαγωνισμός. Οι δυσκολίες για να ξαναφτιάξουν ιππόδρομο είναι σίγουρα μεγάλες. Πολύ μεγαλύτερες απ' ό,τι θα ήταν την 1η Φεβρουαρίου του 2024, δηλαδή αν μία μέρα μετά το λοκάουτ του ΟΠΑΠ ανελάμβαναν αυτοί.

Αλλά και τι άλλο μπορεί να φτιαχτεί εκεί ;
Μέχρι αυτή τη στιγμή κανένας δεν μας λέει.

Νίκος Παπαδάκης
cosmicway.net

Μάρτιος 2026